

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 671

van **SOFIE JOOSEN**

datum: 12 april 2021

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Landbouwrendement - Impact van droogte

Een recente wetenschappelijke studie ("Severity of drought and heatwave crop losses tripled over the last five decades in Europe", Brás et al) combineerde gegevens uit alle 28 EU-lidstaten om de impact van droogte en hittegolven op het rendement van de Europese landbouw te onderzoeken. Daarbij werd de periode 1964-1990 vergeleken met 1990-2015. Een gemiddeld productieverlies van 2,2% (1964-1990) evolueert daarbij naar -7.3% (1991-2015). Bij granen neemt het droogteverlies in de tweede periode zelfs met 3% per jaar toe.

Een malthusiaanse ondergang dreigt niet noodzakelijk, want het algemene landbouwrendement van de onderzochte teelten nam met maar liefst 150% toe in de onderzochte periode. Maar het aandeel van droogteverlies neemt wel toe.

Hoe evalueert de minister momenteel de impact van hittegolven en droogte op de productie van de Vlaamse landbouw? Is er in lijn met de conclusies van bovenvermelde studie een toenemend aandeel in het rendementsverlies toe te schrijven aan deze factoren? Zijn bovenvermelde algemene Europese conclusies van een sterk toegenomen landbouwrendement met een beperkt maar toenemend droogteverlies ook toe te passen op Vlaanderen? In hoeverre is onze landbouw gewapend of zich aan het wapenen tegen deze trend?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

ANTWOORD

op vraag nr. 671 van 12 april 2021
van **SOFIE JOOSEN**

Een literatuurstudie, uitgevoerd door VITO, Ecores en Kenter in opdracht van de Nationale Klimaatcommissie (NKC), schetst de socio-economische impact van klimaatverandering in België (zie: <https://klimaat.be/news/2020/socio-economische-impact-in-belgie>). Het rapport beschrijft in detail de gevolgen van de klimaatverandering op de landbouw, maar ook op natuurlijke ecosystemen, de infrastructuur, de energievoorziening, de bosbouw, de arbeidsproductiviteit, de verzekeringssector en de gezondheid. Ze integreren ook schattingen van de economische en sociale aspecten. Volgens deze studie zou in het minst gunstige scenario (RCP8, landverlies en prijsdalingen) tegen 2050 de totale opbrengst in de landbouwsector kunnen dalen met 606 miljoen euro per jaar in vergelijking met 2019. Vooral de opbrengst voor aardappelen en maïs zou in minder gunstige jaren met 35% kunnen dalen tot onder de minimumopbrengst van de periode 1981-2010. De andere scenario's zijn een pak gunstiger.

Het is onduidelijk in hoeverre de conclusies van de studie op de Vlaamse landbouw kunnen worden toegepast. Uit data van de FAO (Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties) kan voor akkerbouw, groenten en fruit alleszins geen duidelijke trend van rendementsverliezen worden afgeleid, zelfs niet voor de voorbije vier 'droge' jaren.

Er is ook wat variabiliteit in de studies. In de studie van Vanuytrecht (2016) worden voor het Vlaams Gewest volgende gemiddelde productiviteitsveranderingen van akkerbouwgewassen vermeld tegen 2050, uitgaande van een business-as-usual scenario en vergeleken met de basisperiode 1980-2010. Er worden gemiddelde opbrengststijgingen verwacht voor wintertarwe, suikerbiet en aardappel met respectievelijk 12%, 10% en 15%, en een gemiddelde opbrengstdaling voor maïs (graan- en voedermaïs) met 5% (Vanuytrecht e.a., 2016, Regional and global climate projections increase mid-century yield variability and crop productivity in Belgium, Regional Environmental Change Natural and Social Aspects, 16 (3), p. 659-672).

Men is het in de verschillende studies eens dat klimaatverandering een impact zal hebben op productiviteit, de kwaliteit van de gewassen en de oogststabiliteit (variabiliteit van productie van jaar tot jaar), maar de omvang en de richting van de impact varieert.

De concrete impact van hittegolven en droogte op de productie van de Vlaamse landbouw is momenteel niet gekend. Extremere weersomstandigheden, waaronder droogte, zullen van jaar tot jaar een grotere variabiliteit qua oogst met zich meebrengen en ook invloed hebben op kwaliteit. Bovendien zullen weersomstandigheden nieuwe ziekten en plagen induceren. De Vlaamse landbouw moet vooral weerbaarder en flexibeler worden en kunnen omgaan met de variabiliteit. Wat water betreft, wil dat dus zeggen dat landbouw zowel met meer als met minder water moet kunnen omgaan.

Het is de verantwoordelijkheid van de land- en tuinbouwer zelf om zich voor te bereiden op meer droogteperiodes in de toekomst, en om dus zelf te investeren in meer eigen watervoorraden/wateropslag, meer hergebruik van hemelwater, meer zuivering en recuperen van afvalstromen enz. Diverse lopende projecten en door het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) ondersteunde investeringen illustreren dat de land- en tuinbouwsector hier met ondersteuning van de overheid effectief mee aan de slag gaat. Ik

verwijs hierbij ook naar het antwoord op de vragen om uitleg 2334 en 2484 van respectievelijk Steven Coenegrachts en Ludwig Vandenhove gegeven op 10 juni 2020 in de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid.